

1886-08-29

AFSENDER

Jonathan Lange

MODTAGER

Agnete Skovgaard

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Afsendersted:
Thorvaldsens Vej, København

Modtagersted:
Civita d' Antino

Omtalte personer:
Jonathan Lange
Agnete Skovgaard

Arkivplacering:
Mappe 48 nr. 50

DOKUMENTINDHOLD

Agnetes bror fortæller om rejser til Sorø og Jylland.

TRANSSKRIFTION

Mappe 48 brev nr.50

Thorvaldsens Vej 5, Søndag 29/8 86.

Kjære Agnete! Længe har jeg skyldt Joakim og dig Brev, og jeg vil nu benytte denne Søndag Eftermiddag til i det mindste at begynde paa et. Jeg er ligesom alle andre voldsom glad ved at vide dig saa meget bedre, aller morsomst var det at se saadan et langt og meget morsomt Brev fra dig; Thora beundrede ogsaa Skriften – "se, hvor det er nydeligt skrevet" – og det var virkelig ogsaa et Mesterværk, tilmed naar man tænker paa, at det var i høj Grad med Forhindringer; du maatte jo kun skrive 2 Linier ad Gangen; ja det Brev blev alle glade over.

Jeg ved ikke, om det kan more dig, at jeg fortæller lidt om min Sommerrejse – det plejer at være Hovedindholdet af de Breve, jeg skriver, thi der er jo ikke mange i Tallet, og det glider lettest at skrive, naar man har noget af den Slags at fortælle om.

Først paa Sommerferien var jeg i Sorø, og der var naturligvis behageligt at være; ganske dejligt Vejr – jeg gjorde mange Ture omkring Søen og en ud til Rasmus Leth, Skovridderen i Gyrstrup Skov, paa Vejen saa jeg aloëbladet Kребseko prange i

-2-

en Tørvemose, den bragte jeg saa med for at den kunde pryde Bordet i Fredskovsminde; Rasmus Leth og hans Familie syntes [han har nogle dejlige Børn] jeg udmærket godt om. Skoven og Søen var ogsaa herlig, og der var meget godt for en Botaniker; af Sejlture (eller rettere Roture) paa Sorø Sø havde jeg mærkværdigt nok ikke mange, jeg tror virkelig kun én; ved den Lejlighed gik en Aaretold (Aaregaffel) i Vandet, flux op i Byen at købe en ny, og saa ud paa Sorø Sø over til Parnas, en herlig Aftentur. Senere gik min Rejse til Aarhus, hvor jeg boede hos Hjalmar Jensen, og befandt mig meget godt; der [er] en meget smuk Omegn, ganske dejlige Skrænter i Marselisborg Skov med Aarhusbugten for Fødderne og Udsigt til Helgenæs og det øvrige Mols (Kalø o.s.v. som du nok kan regne ud) og Samsø og Tunø; der til Marselisborg Skov gjorde vi en stor Skovtur fra Capt. Jensens, en hel Del unge vare med; blandt de unge Damer var 2)vist nok en Elev af dig, 1) Frk. Benzon. Hjalmar og jeg botaniserede naturligvis paa det kraftigste [omkring Aarhus], for Resten nød vi det herlige salte Vand, og vi var meget paa Montane hos Dalgas', musicerede noget (Capt.

Jensen og jeg sang Gluntar), kort sagt nød Sommerferien. Saa drog Hjalmar og jeg ud paa Fodtur, vi begyndte den paa Jærnbane, stod saa af ude paa Heden vest for Herning, kun 2 Mil fra Ringkjøbing Fjord, og saa botaniserede vi

-3-

naturligvis paa det grusomste. Vi tilbragte 3 Dage paa den brune Hede, hvor der for Resten ikke var saa lidt af Planter at se, især for en Kjøbenhavner; Hedemoserne indeholdt virkelig meget godt, ikke at tale om at vi nød Synet af de dejlige Gentianer, Benbræk og Rosmarinlyng. Strax den første Dag saa vi en sort Stork flyve i en stor Kreds over vore Hoveder, et Par Dage efter fløj en stor Flok Vagtler op bogstavelig lige for vore Fødder; vi saa naturligvis Hedelærker, Hjejler og Viber i Mængde; et Dyr, som jeg stadig savnede, og som jeg aldrig har set ude i det fri, er Hugormen, men man kunde jo ganske vist faa den at se og føle paa en ubehagelig Maade, saa det var maaske godt, at vi undgik den. 4 Beboere af Aarhus, deriblandt Capt. Jensen, eje Skovbjærggaard, den Hedegaard, hvor vi tilbragte den første Nat; der hører store opvoxede Plantager til, jeg tror der hører 400 Tønder Land Hede og Eng under den; Skjærn [Aa] løber lige forbi den og danner nogle herlige græsrige Enge; jeg kunde fortælle en Del om Opholdet paa Skovbjærggaard, men jeg tror, jeg vil foretrække at berette om nogle af de følgende Dages Begivenheder; vi vandrede da den næste Dag 4½ Mil over Heden, flere Steder saa vi bogstavelig intet uden Hede, vi styrede mod Øst og havde i Grunden intet at rette os efter uden Solen, thi hverken Kirker eller Træsamlinger eller Bakker vare at øjne, en Gang imellem kun en Mølle e.l.

Vi loserede om Natten i en Kro paa Heden

-4-

like langt fra Nørre Snede, næste Dag kom vi til en Plantage, hvor vi besøgte Skovridderen, der var meget venskabelig mod os og viste os om; hos ham boede en Havebrugscandidat Brun, som er i Familie med Biskop Svane. Nu begyndte Egnen at blive bakket og sørig (vi gik stadig mod Øst), snart saa vi Skove, det var Vinding Skove m.fl. Syd for den smukke Salten Langsø. Vi havde lagt den Plan at overnatte i Vinding By, men da der ingen Kro fandtes, gik vi til Præsten og spurgte om han kunde sige os en Bonde i Byen, vi kunde bo hos; Præstekonen bad os strax blive hos dem, da hun saa, at vi var Studenter, hun havde selv en Søn, der var Student, og denne Søn var hjemme; saa tilbragte vi en hyggelig Aften i Præstegaarden (Moth hedder Præsten), om Aftenen kom Resten af Familien hjem, 2 voxne Døtre og 2 Drenge foruden et Par Feriegæster;

Skjønt vi vare komne dumpende ind ad Døren, var alle overordentl. venlige mod os, Præsten bad os ovenikjøbet næste Dag, da vi gjorde Mine til at bryde op, om at blive 2 Dage hos dem og gjøre Skovtur med, [overstreget: saa] [men] 2)maatte 1) vi desværre sige nej tak og trave af Sted i Regnvej efter at have hjulpet Drengene med det mærkelige Arbejde at bygge en Bagerovn [oppe] i et Træ og de unge Damer med det endnu mærkeligere Arbejde at gynge i en Gynge, medens Vandet skyllede ned fra det Træ, hvori Gyngen hang. – Ja saadanne Eventyr paa Fodrejsen er brillante; saa kom vi til herlige Egne – Salten Langsø – Svejlbæk – Himmelbjærg – Ry – Skanderborg, vor senere Rejse beskrev vi [i] et taknemmeligt Rimebrev til Pastor Moth, efter at være komne i poetisk Stemning paa

[en Høj ved Himmelbjærg. Snart efter Fodturens Slutning rejste jeg hjem, er nu begyndt paa Skoletimerne og begynder i Overmorgen paa Universitetet.

Nu vil jeg slutte dette historisk fortællende Brev med mangfoldige Hilsener!!

Lev vel alle!

Din Broder Jonathan.]

en lig og kunnelyg
-fæst efter Fortærelsen
viig sig ite sig kjend
er nu begyndt paa
Selskabet og be-
gynner i Overgangs-
paa Universitetet.

Naar jeg slutte
dette Brev
fortæller jeg
med mangfoldig
Hilse
alts vel alle!

Dine Broder Jonathan

Thorvaldus Ug 5, Sunday 29/8 86.

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 40 Nr. 50

Kjære Agnete! Længe har jeg skrevet
Joakim og dig Brev, og jeg vil nu begynde samme
Søndag Eftermiddag til i det mindste at begynde paa
et. Jeg er lige som alle andre voksne glad ved at vide
dig saa meget bedre, aller mest som det at se saadan
et Brev og meget mere som Brev fra dig; Thora beundrer
ogsaa Skriften - "ee, hvor det er nydeligt skrevet" og det var
virkelig ogsaa et Mester værk, tilmed naar man tænker
paa, at det var i høj Grad med Forkindringer; du maatte
jo kun skrive 2 Linier ad Gangen. ja det Brev blev alle
glade over. Jeg ved ikke om det kan være dig, at jeg for-
tæller lidt om min Sommerrejse - det plejer et være Hov-
redholdet af de Breve, jeg skriver, thi der er jo ikke mange
i Tallet, og det glæder det mest at skrive, naar man kan
noget af den Slags at fortælle om. Fortæl paa Sum-
mersen var jeg i Liss, og der var naturligvis behageligt at
være; ganske dejligt Vejr - jeg gjorde mange Ture omkring Liss
og en ind til Kænins Leth, Skovsiden i Gyrationen Skov,
paa Høgen saa jeg aloëbladets Knebels frøer.

en Trivencore, der bragte sig saa uet for at den kunde
prøve Bordet i Frelshovsmuseet, Parnis Lett og hans Samling
^(han har nogle dejlige Bøger)
sagde sig udmærket godt om, Shoven og Lou var ogsaa her-
lig, og der var meget godt for en Botaniker; af Lepture
eller andre Røtter) paa Loo Loo havde jeg mærkeverdig
nok ikke mange, jeg tror virkelig kun en; ved den Lij-
lighed gik en Harebold (Haregaffel) i Vandet, flæs op
i Byen at kjøbe en ny, og saa ud paa Loo Loo over til
Parnas, en herlig Aften tur. Senere gik min Rejse til
Archus, hvor jeg boede hos Hjalmar Jensen, og besøgte
mig meget godt; der var meget smukt Oase, ganske
dejlige Lærker i Marielyst Skov med Archus brytne
for Fodder og Udigt til Helgeus og det øvrige Molo (Kast)
o. s. v. som du nok kan sege ud, og Lances og Ture, der
til Marielyst Skov gjorde vi en stor Skovtur paa Capt.
Jensens, en hel Del unge vare med; blandt de unge
Damer var vistnok en Elv af Dig, Frk. Bengon.

Hjalmar og jeg botaniserede naturligvis paa det herligste, ^{Lomborg Archus}
for Resten var vi det herlige salte Land, og vi vare meget
paa Montana hos Dalgas, mureret noget Capt. Jensen
og jeg sang Gluntar, kort sagt vist Sommerferien. Sen-
dere Hjalmar og jeg ud paa Fodtur, vi besøgte den paa Jom-
bane, stor saa af ude paa Heden viste for Herning, kun
2 mil fra Ringkjøbing Fjord, og saa botaniserede vi

natur ligvis paa det græs omstede. Vi tilbragte 3 Dage paa
den brune Hede, hvor der for Resten var ikke saa lidt af Plante
at se, især for en Nybeholdner. Hedeurosaene indeløst virke-
lig meget godt, ikke at tale om at vi uds Lynet af de dejlige
Centiauer, Reubrah og Rosmarinulgn. Ikrax den første Dag
saa vi en sort Stork flyve i en stor Kreds over vore Hoveder,
et Par Dage efter fløj en stor Flok Vagter op og stavede lige
for vore Fødder; vi saa natur ligvis Hedeclarken, Højlen og
Viben i Mængde; et Dyr, som jeg stadig saavne, og som jeg
aldrig har set ud i det fri, er Højornen, men man kunde jo
ganske vist faa den at se og føle paa en ubekjærlig Maade, sa-
det var maaske godt, at vi iindgik den. 4 Hæder af Storken,
deriblandt Capt. Jensen, og Skovjærgaard, den Hedejaard, hvor
vi tilbragte den første Nat; her hører stor opvoxende Plantager der-
til, jeg tror der hører 400 Tønder Land Hede og Eng under den,
Ligsom Løben ligger forbi den og danner nogle herlige græsige
Enger; jeg kunde fortælle en Del om Opholdet paa Skovjærg-
gaard, men jeg tror, jeg vil foretrække at berette om nogle af de
følgende Dage. Begivenheder, vi vandred da den næste Dag
4 1/2 Mil over Heden, flere Steder saa vi meget vel i det ude-
ste Hede, vi styrede mod Vest og havde i Grunden intet at
seke os efter uden Solen, thi hverken Kirker eller Træaerlinger
eller Bakker vare at gjæse, og Gæder imellem kun en Mølle,
e.l. Vi loerede om Natten i en Kro paa Heden

ikke langt fra Noire Suede, næste Dag kom vi til en
Plantage, hvor vi besøgte Skovrideren, der var meget ven-
skabelig mod os og viste os om, hos hvem boede en Havn-
brugs-scandots Bræn, som er i Familie med Bishop
Swane. Nu begyndte Egnen at blive bakket og sørg (vige's
stad og mod Gt), snart saa vi Skove, det var Vinding Skov
m. fl. Syd for den smukke Salten Langelø. Vi havde lagt den
Plan at overnatte i Vinding By, men da der ingen Kro fandtes,
gik vi ind til Presten og spurgte om han kunde sige os en Boud
i Byen, vi kunde bo hos; Prestens hustru bad os strax blive hos
den, da hun saa, at vi var Studenter, hun havde selv en Søn,
der var Student, og denne Søn var hjemme; saa tilbragte vi en
hyggelig Aften i Prestegaarden (dødt hedder Presten), om Aftenen
kom Resten af Familien hjem, 2 voksne Døtre og 2 Døds-
funden et Par Feriejædere; skjönt vi vare komne dumpt ind
ad Døren, var alle overordentl. venlige mod os, Presten bad os overnattes
næste Dag, da vi gjorde Alene til at bygge op, om at blive 2 Dage hos dem
og give Skovten med, ^{nu} ~~saa~~ ^{vi} ~~at~~ ^{vi} ~~derovre~~ ^{vi} ~~sige~~ ^{vi} ~~et~~ ^{et} ~~tab~~ ^{et} ~~og~~ ^{et} ~~have~~ ^{et} ~~af~~
Hid i Regnveje efter at have hjulpet Dødsene med det mærkelige Arbejde
at bygge en Bagerovn i et Træ og 1 ung Dams med det endnu mærke-
ligere Arbejde at bygge i en Gjyn, medens Vandskyllet ude fra det Træ,
hvor Gjynen hang. - ja saadanne Eventyr paa Fodrejser er brillaante;
saa kom vi til herlige Egne - Sølden Langelø - Sørbø - Himmelbyrg
- By - Skanderborg, og senere Rejse beskrev vi et taknemligt Brev
til Pastor Koth, efter at vi vare komne i poetisk Stemning paa